

Tajna nestalih miliona

Milion i po eura koliko je firma *Montengero premier* iz Podgorice platila za zakup kotorskog zatvora nikada iz državnog trezora nije uplaćeno ZIKS-u radi proširenja zatvorskih kapaciteta, što je bila odluka Vlade. Umjesto toga, planira se da neki zatvorenici pređu na smještaj i hranu u podgoričke *Plantaže*

Negdje ljetos, predsjednica Vrhovnog suda **Vesna Medenica** iznijela je podatak da čak hiljadu osuđenika čeka na izdržavanje zatvorske kazne jer u ZIKS-u nema mjesta, te „da se dešava da zbog toga budu vraćeni sa vrata“.

„To je zaista ozbiljan problem i ja danas tim povodom imam sastanak sa ministrom pravde i direktorom policije“, kazala je tada Medenica. Do dana današnjeg javnost nije obaviještena o ishodu tog razgovora.

Ali je od skoro potpuno jasno da rješavanje zatvorskih kapaciteta nije državni prioritet kako se to dalo pomisliti iz reakcije predsjednice Vrhovnog suda.

SPOMENIK KULTURE ZA CENT DNEVNO: U januaru 2008. godine ZIKS je dao kotorski zatvor „pod dugoročni zakup od 86 godina“ firmi *Montenegro*

RUKA RUCI: Kotorski zatvor

premier DOO iz Podgorice, po cijeni od milion i po eura, navodi se u izvještaju Državne revizorske institucije o poslovanju ZIKS-a za prošlu godinu, objavljenom početkom ovog mjeseca, Tako je kotorski zatvor površine 1.205 m² sa dvorištem, inače spomenik kulture, dat pod zakup za 1,2 eura mjesečno. O tom zakupu Regionalni zavod za zaštitu spomenika kulture nije obaviješten.

Firma *Montenegro premier*, po registru Privrednog suda, u vlasništvu je **Ranka Petrovića**, direktora hotela *Premier* u Podgorici, koji je od otvaranja 2006. godine do danas nagrađivan nekoliko puta, što od grada Podgorice što od države. Ista firma nalazi se i na spisku „sumnjivih i rizičnih kredita“ koje je, po pisanju hrvatskih i ovdašnjih medija, *Hipo Alpe Adria banka* odobravalu pravnim i fizičkim licima u Crnoj Gori, a čija je ukupna vrijednost oko 280 miliona eura. Navodna „rizična zaduženja“ *Montenegro Premiera* u *Hipo Alpe Adria banci* iznose 1.9 miliona eura. Na spisku se nalazi priličan broj crnogorskih firmi, među kojima je i firma premijera **Đukanovića**.

Milion i po eura „jednokratne zakupnine“, navodi se u izvještaju DRI, *Montenegro premier* uplatio je na račun državnog trezora dvadeset dana pošto je sa ZIKS-om sklopio ugovor o zakupu, krajem januara 2008. godine, a sljedećeg dana još 200 hiljada eura na račun poreza.

DE SU PARE: Novac od zakupa, „shodno zaključku Vlade RCG broj 03-947“, trebalo je da se iskoristi za proširenje smještajnih kapaciteta ZIKS-a, navodi se u izvještaju DRI. Revizori DRI utvrdili su, međutim, da „ZIKS-u od strane Državnog trezora nije vršen prenos sredstava po osnovu zakupa u periodu 2008. i 2009. godine“.

Odgovor na pitanje zašto ta sredstva nijesu iskorištena za proširenje kapaciteta ZIKS-a od Ministarstva pravde nijesmo uspjeli saznati. Iz nadležnog Ministarstva nije stigao odgovor ni na pitanje da li je kotorski zatvor ZIKS dao pod zakup u skladu sa zakonom i javnim interesom.

Firma *Montenegro premier* je

početkom prošle godine dala oglas da daje pod zakup kotorski zatvor. Kako podzakupodavac može da da pod zakup spomenik kulture, pitali su tada iz Liberalne partije. Predsjednik kotorskog odbora LP **Vido Drašković** zatražio je od državnog tužilaštva da ispita zakonitost izdavanja zatvora.

„Zgrada je vlasništvo države Crne Gore, a njom je upravljalo i raspolagalo Ministarstvo pravde. Ne malo smo iznenađeni kada smo vidjeli javni poziv za izdavanje ove zgrade u podzakup i da čudo bude veće oglas je raspisala firma *Montenegro premier DOO* iz Podgorice i to u svojstvu podzakupodavca“, upozorio je tada Drašković. Tužilaštvo se tim povodom nije javno oglasilo.

Da li je kotorski zatvor opet izdat ne zna se. Sigurno je samo da je najnovija predstava *Njegoš, vatre Radmile Vojvodić* ljetos premijerno izvedena upravo u kotorskom zatvoru. Da li je *Kotor art* za prostor platio firmi *Montenegro premier* ili se radilo o nekim drugačijim aranžmanima nije sigurno.

ZATVORENICI U PLANTAŽE:

Istovremeno, više je nego sigurno da bi ZIKS-u dobrodošao milion i po eura za proširenje kapaciteta.

U izvještaju koji je **Milan Radović**, upravnik ZIKS-a o stanju u toj ustanovi ove godine dostavio Ministarstvu pravde navodi se da je „ukupni smještajni kapacitet Zavoda za smještaj 1006 lica, a da je u toku 2009. godine u Zavodu boravilo oko 1500 osuđenih, pritvorenih i prekršajno kažnjenih lica“. Viška je čak 50 odsto.

U izvještaju se takođe navodi da je zbog „ažurnosti crnogorskih sudova“ koji su tokom prošle godine riješili „skoro sve“ na kraju 2009. godine „na čekanju“ bilo oko 1500 pravosnažnih presuda. U prevodu – koliko je zatvorenika u ZIKS-u toliko ih je napolju,

„na čekanju“.

U izvještaju ZIKS-a objašnjava se dalje da su tokom prošle godine „radi umanjenja ovog problema“, u Zavodu preduzeli niz značajnih koraka „ali ne po propisanim standardima, što takođe nailazi na negativnu reakciju osuđenih i ukupne javnosti, a da se ne govori o reakciji međunarodnih organizacija i institucija“.

U ovogodišnjem izvještaju Evropskog komiteta za sprečavanje torture i drugog nečovječnog i ponižavajućeg postupanja i kažnjavanja (CPT) Savjeta Evrope navodi se da je u jednom dijelu spušskog zatvora situacija pogoršana u odnosu na 2004. godinu „prevashodno zbog povećanog broja zatvorenika, oko 60 odsto iznad smještajnih kapaciteta“.

„U pretrpanim i vlažnim ćelijama, u kojima zatvorenici provode i po 23 časa dnevno, često se dešavalo da u ćeliji predviđenoj za boravak 15 osoba, boravi i više od 20 ljudi“, stoji u izvještaju.

Firma *Montenegro premier*, u vlasništvu je Ranka Petrovića, direktora hotela *Premier* u Podgorici. Ista firma nalazi se i na spisku „sumnjivih i rizičnih kredita“ koje je, po pisanju hrvatskih i ovdašnjih medija, *Hipo Alpe Adria banka* odobravalu pravnim i fizičkim licima u Crnoj Gori. Navodni kredit te firme je 1,9 miliona eura

U ZIKS-u imaju rješenje. Upravnik Milan Radović u izvještaju Ministarstvu pravde objašnjava: „Dopunska aktivnost koju smo preduzeli odnosi se na postizanje dogovora sa *Plantažama* radi angažovanja osuđenih lica na rad uz nadoknadu, uz smještaj i ishranu u njihovim objektima“.

Ko će od zatvorenika preći na hranu i smještaj u *Plantaže*, Radović dalje precizira: „Ovo bi se moglo odnositi samo na lica koja prihvate ovakav način izdržavanja kazne, uz provjeru i procjenu bezbjednosne situacije, uz povećanje broja zaposlenih radi obezbjeđenja, kao i u promjeni zakona i pravilnika“.

Srećom nema još puno domaćih firmi koje dobro posluju.

Milena PEROVIĆ-KORAĆ